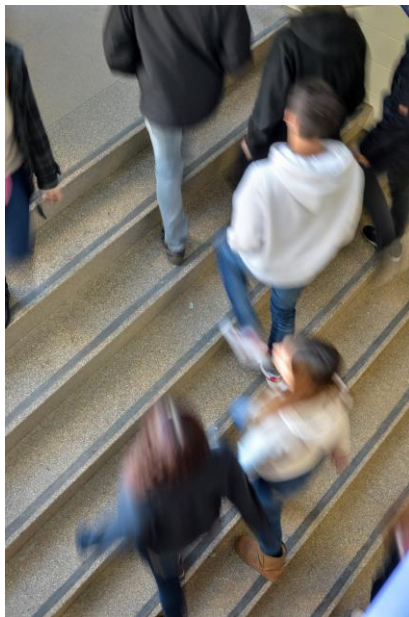

Què funciona en educació?

Evidències per a la millora educativa

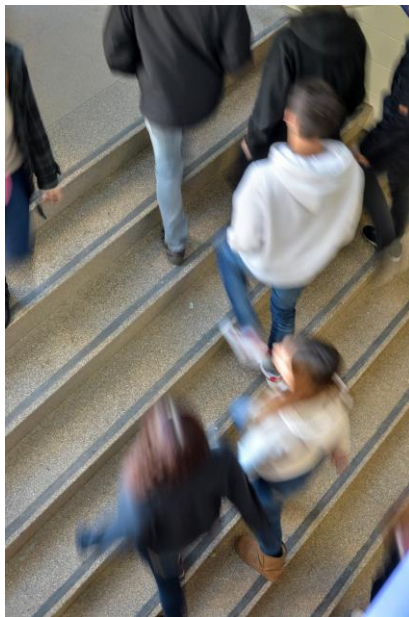
FUNDACIÓ
JAUME
BOFILL

ivàlua

Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques

La inspecció educativa a examen: Estratègies i modalitats d'inspecció per a l'èxit educatiu

Què funciona en educació?

Evidències per a la millora educativa

FUNDACIÓ
JAUME
BOFILL

ivàlua

Institut Català d'Avaluació
de Polítiques Públiques

Inspecció educativa: quin efecte té sobre el rendiment acadèmic?

Álvaro Choi (Departament d'Economia, Universitat de Barcelona)

Què entenem per inspecció?

- La major part de països desenvolupats tenen un sistema d'inspecció del seu sistema educatiu.
- Sistema extern d'avaluació i orientació de l'activitat dels centres que és desenvolupada per una autoritat educativa local o nacional.
- Objectiu: millorar la “qualitat” → heterogeneïtat de models.
- Dues funcions principals: 1) control del compliment de la legislació i dels estàndards mínims de qualitat i 2) promoció de millores organitzatives i docents.
- Pot participar també en l'avaluació del sistema educatiu i dels seus agents.
- No analitzarem aquí, per tant, les avaluacions internes dels centres.

Què entenem per inspecció?

Eixos de tensió: professionalització vs politització del cos d'inspectors; funció administrativa vs funció pedagògica; i, dins de la funció pedagògica, la tasca de fiscalització vs l'assessorament acadèmic.

A més de per les seves funcions, la inspecció es pot diferenciar en funció de:

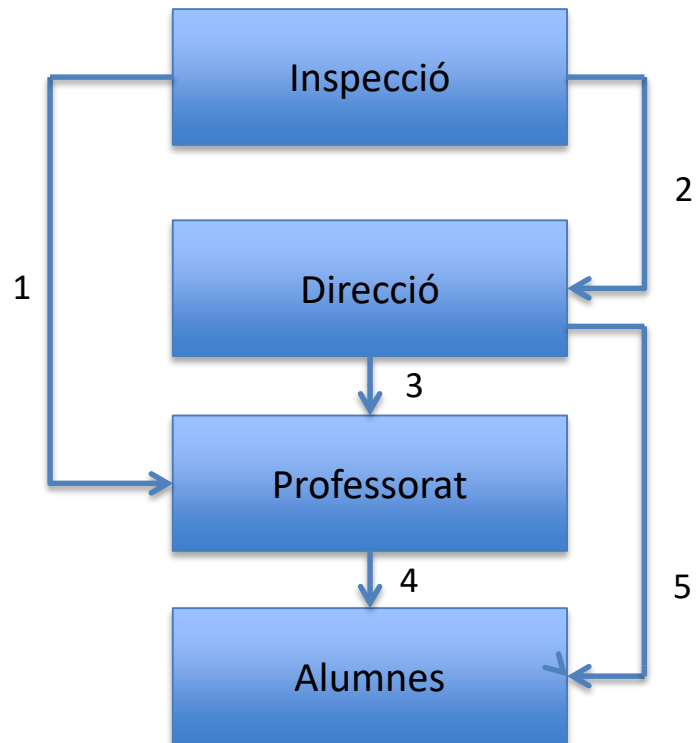
- Centrada en els resultats o processos educatius
- *High stakes vs low stakes*
- Amb informes d'inspecció públics o no
- Freqüència i intensitat de les visites als centres.

Què ens preguntem?

1. Afecta l'activitat inspectora al rendiment educatiu?
2. A través de quins canals ho fa? Quin tipus de retroalimentació resulta més efectiu per incrementar els resultats dels alumnes? Importa la freqüència de les inspeccions? S'han de fer públics els informes d'inspecció?

L'objectiu final consisteix en identificar els models més efectius.

Com responem les preguntes?

Com responem les preguntes?

Qüestions prèvies

- Només **evidència causal**: Avaluacions d'impacte → experiments i quasi-experiments.
- Només estudis que analitzin l'efecte sobre el **rendiment acadèmic**.
- Nivells de **primària i secundària**.
- Evidència sobre els efectes de **característiques dels inspectors i dels models d'inspecció**.

Com responem les preguntes?

1. Revisió de revisions

- Best Evidence Encyclopedia; Education Endowment Foundation; What Works Clearinghouse.
- Manca de revisions de revisions.
- Necessitat de buscar aproximació alternativa.

2. Revisió sistemàtica *ad hoc*

- Meta-anàlisis existents (4)
- Avaluacions d'impacte específiques (12)

Com responem les preguntes?

Alguns comentaris sobre la revisió sistemàtica:

- Meta-anàlisis basats en estudis descriptius (endogeneïtat; no impacte)
- Treballs entre 2000 i 2018
- Centrats principalment en països europeus
- Dificultats per mesurar efectes directes i indirectes
- Impliquen necessitat de dades complexes → evidència escassa
- Manca d'evidència sobre característiques dels inspectors
- Tot i això, 12 avaluacions específiques d'impacte (quasi-experimental)

Què ens diu l'evidència empírica?

En general:

- ✓ L'activitat inspectora pot augmentar el rendiment acadèmic.
- ✓ Tant a primària com a secundària
- × Evidència escassa + recent + problemes de validesa externa + efectes a curt termini = queden punts per aclarir (per exemple, característiques dels inspectors; mecanismes)

En tot cas:

- ✓ Hi ha característiques institucionals dels sistemes d'inspecció que afecten el rendiment acadèmic
- ✓ Hi ha pràctiques d'inspecció que afecten el rendiment acadèmic

Què ens diu l'evidència empírica?

Quines característiques tenen els models d'inspecció més efectius?

De forma prèvia, però: millor amb inspecció o sense inspecció?

- ✓ Evidència històrica indica que la inspecció millora el rendiment dels sistemes educatius.
- ✓ L'efecte és més alt als centres de baix rendiment i als d'alt rendiment
- × Evidència escassa

Què ens diu l'evidència empírica?

a) *High stakes* o *low stakes*?

- ✓ Es poden aconseguir millores mitjançant ambdós sistemes
- ✓ Als *high stakes*, les millores tendeixen a produir-se *ex ante*
- ✓ Als *low stakes*, *ex post*
- × Els sistemes *high stakes* poden generar *stress*
- × També poden incrementar la rotació del professorat
- × Generen comportament estratègic involuntari (ex. alterar activitats els dies de la inspecció)

Què ens diu l'evidència empírica?

b) Durada i freqüència de les inspeccions

- ✓ Relació positiva entre durada de les visites i rendiment
 - ✓ Relació positiva entre nombre de visites i rendiment
 - ✓ Més necessàries quant més gran el grau d'autonomia dels centres
- × **Nivell educatiu en general, poc rellevant en un marc de qualificacions homogènies**

Què ens diu l'evidència empírica?

c) Sobre la retroalimentació

Uns quants elements previs:

- ✓ La clau és l'acceptació del *feedback* per part dels centres
- ✓ Importància del coneixement de l'entorn del centre per part de l'inspector
- ✓ Importància del consens en les recomanacions entre inspecció i centre

Què ens diu l'evidència empírica?

Sobre el tipus d'informació:

- × **L'identificació de problemes resulta insuficient**
- ✓ **Importància d'acompanyar els informes amb propostes específiques d'actuació**
- ✓ **Propostes realistes: adequades a l'entorn i recursos disponibles**

A qui s'ha de lliurar:

- ✓ **El principal efecte de la inspecció sobre el rendiment és a través dels directors**
- × **Baixa efectivitat de l'observació directa amb *feedback* directe als professors.**

Què ens diu l'evidència empírica?

d) Sobre publicar (o no) els informes d'inspecció

- ✓ Possibles efectes positius de la publicació
- ✓ Informació valuosa per a les famílies
- × Les llars tendeixen a fixar-se en els informes només l'any posterior a aquesta.
- × No hi ha evidència sobre l'existència d'efectes heterogenis per centres → publicar resultats en brut té riscos a nivell de sistema

Implicacions per a la pràctica

1. Intensificar la inspecció dels centres amb resultats més baixos

- Efectes més alts sobre els centres situats als dos extrems de la distribució de puntuacions
- Major durada i freqüència augmenten el rendiment.
- Per tant, pot ser un mecanisme cost-efectiu per incrementar el rendiment mitjà del sistema i reduir desigualtats educatives (sistema amb elevada segregació socioeconòmica...)

2. Dotar d'estabilitat als equips d'inspecció

- Importància del coneixement de les característiques del centre i zona
- Importància de la creació de vincles personals per a que hi hagi acceptació de les recomanacions

Implicacions per a la pràctica

3. Acompanyar sempre els informes amb recomanacions

- Concretes
- Realistes
- No n'hi ha prou amb una diagnosi del centre (són bons fent DAFOs!)

4. Formació pels inspectors

- L'establiment de recomanacions és una tasca més complexa i exigent
- Coneixement de l'evidència empírica més recent
- Coneixement de les millors pràctiques dels centres semblants entre ells
- Això requereix temps i recursos

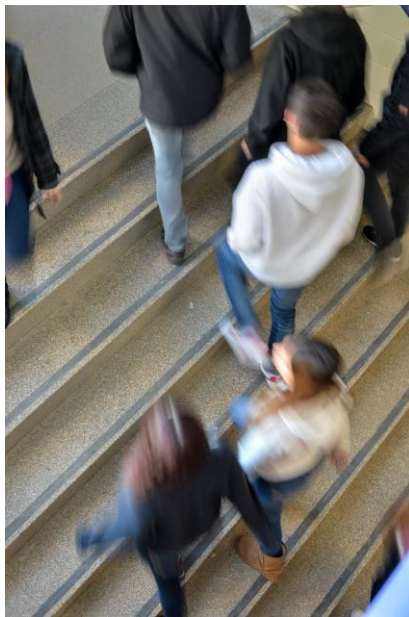
Implicacions per a la pràctica

5. Nivells més alts d'autonomia dels centres impliquen una major necessitat d'avaluació

6. La publicació dels informes d'inspecció augmenten el rendiment però s'enfronta als mateixos riscos que la publicació dels resultats dels alumnes en avaluacions externes

7. La inspecció com a “líder de líders”

- Els inspectors com a membres dels centres
- La figura de l'inspector com a lideratge sistèmic.

Què funciona en educació?

Evidències per a la millora educativa

FUNDACIÓ
JAUME
BOFILL

ivàlua

Institut Català d'Avaluació
de Polítiques Públiques

La inspecció educativa a examen: evidències i visions des de la nostra realitat

Xavier Chavarria (Inspector en cap de Barcelona ciutat)

Elements de context

- Creació a 1849 (170 anys d'història principalment en contextos polítics no democràtics).
- LOGSE considera la inspecció com un dels 7 factors per a la qualitat de l'ensenyament.
- Cos estatal amb gestió autonòmica. A la pràctica suposa la possibilitat d'exercir unes mateixes funcions de maneres diferents.
- Exercici de la professió com a docència.
- Amalgama de funcions que s'exerceixen simultàniament per unes mateixes professionals (assessorament, supervisió, avaluació, coordinació, mediació).
- Inspecció integrada dels diferents nivells educatius.
- Assignació d'una inspectora de referència a cada centre.
- Caracterització com autoritat pública amb atribucions específiques.
- Recerca d'una autonomia professional vinculada a un codi ètic de conducta.
- No adequació de l'actual regulació de la inspecció a la LEC.
- Falta d'una marcada orientació europeïsta (INSCAT no pertany a SICI).

Activitat inspectora

- Organitzada mitjançant un Pla Director quadriennal que es concreta en Plans Territorials anuals.
- Ràtio 6500 alumnes/inspectores.
- Gran acumulació d'encàrrecs diferents. Dificultats en la priorització. Molts encàrrecs burocràtics.
- Dificultats quant a la provisió contemporània d'informació.
- Ritme subordinat d'actuació.
- Dificultats quant al ritme/regularitat de les actuacions.
- Proximitat de les inspectores i dominància de l'actuació low stake
- Experiències exitoses vinculades a l'acompanyament del treball docent en els entorns d'aprenentatge i l'avaluació de l'alumnat.
- Experiències reeixides en avaluació de centres (general i temàtica). Aprofitament dels resultats de proves externes i del SIC.
- Experiències reeixides en supervisió (quan és sistemàtica).
- Informes amb publicitat restringida.

Vers el futur: perspectives i camins que s'obren

- Activitat inspectora per a l'escola equitativa, a més de per a l'escola eficaç.
- Reformulació de les funcions d'acord a l'actual realitat social, educativa i normativa.
- Establiment clar de la funció de mediació-arbitratge.
- Establiment clar de la funció d'assessorament (en relació amb informació i orientació).
- De la percaça de la informació a l'esdevenir usuaris d'informació per poder-la transformar en informació valorada.
- Regularitat en les inspeccions (generals i temàtiques).
- Major vinculació de la supervisió i l'avaluació als escenaris docents.
- Noves formes d'organització de les actuacions (calibratge, treball en equip, formació en l'acció, etc.)
- Millores en el desenvolupament de les inspectores: formació (formació inicial, *job shadowing*, *peer review*, ...) i avaluació per a la millora.
- Compartint les actuacions (organització i coordinació) cap a un treball més col·legiat.
- Publicitat dels informes en el nivell agregat.

PUNTS CLAU (1)

- GESTIÓ DEL MITE/LLEGENDA (IMAGINARI AUTORITARI I FISCALITZADOR)
- FINALITAT MARCADAMENT PEDAGÒGICA I EDUCATIVA.
- RELACIÓ DE CONFIANÇA ENTRE INSPECCIÓ I CENTRES (RECEPTIVITAT I ACCESSIBILITAT).
- PROMOCIÓ DEL TREBALL EN XARXA DELS CENTRES DOCENTS.
- ESTABLIMENT DE SINERGIES AMB ALTRES ACTORS EXTERNS (CRP, EAP, LIC,...)
- INSPECCIÓ EDUCATIVA I AUTONOMIA DE CENTRES. EQUILIBRI HOMEOSTÀTIC.
- PROMOCIÓ DELS LIDERATGES PEDAGÒGICS.
- COMPRENSIVITAT, CODIS COMPARTITS I MAJOR INVERSIÓ EN INSPECCIÓ.
- AFEGIR VALOR A LA PRÀCTICA EDUCATIVA.

PUNTS CLAU (2)

- ANÀLISI, TRADUCCIÓ I INTERPRETACIÓ DE LES DADES, MÉS ENLLÀ DE LA DIAGNOSI.
- AVALUACIÓ CONTEXTUALITZADA DELS PROCESSOS EDUCATIUS.
- COMPARTIR PRÀCTIQUES I VISIONS.
- ORIENTACIONS I RECOMANACIONS PER A LA MILLORA.
- EL PERFIL PROFESSIONAL DE LES INSPECTORES (ACCÉS, ESTABILITAT, FORMACIÓ,...)
- LES ESTRUCTURES ORGANITZATIVES (ASSESSORAMENT I ORIENTACIÓ VS AVALUACIÓ).
- INSPECCIÓ D'ACORD A LES NECESSITATS DELS CENTRES VS INSPECCIÓ D'ACORD A LES NECESSITATS DEL SISTEMA EN EL SEU CONJUNT.
- COMUNICACIÓ, PUBLICITAT I TRANSPARÈNCIA.

MOLTES GRÀCIES!

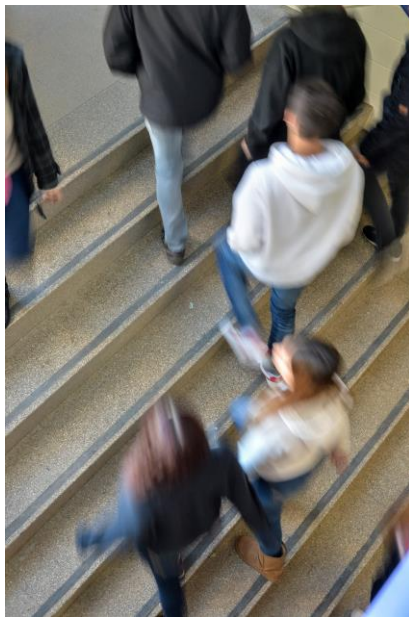
“Quamquam quid loquor? te ulla res frangat, tu ut unquam te corrigas, tu ut ullam fugam meditere, tu ut ullum exilium cogites?...”

(“Però, per a què serveixen les meves paraules? Per doblegar-te, d'alguna manera? Per fer que canvis d'opinió? Per induir-te a preparar la fugida, a pensar en l'exili?...”).

Traducció lliure.

Primera catilinaria IX (22). M. Tullius Cicero

(Cicero està aconsellant a Lucius Sergius Catilina que abandoni els seus projectes, i fa – tot seguit- una correcció retòrica per donar major èmfasi a les seves paraules).

Què funciona en educació?

Evidències per a la millora educativa

FUNDACIÓ
JAUME
BOFILL

ivàlua

Institut Català d'Avaluació
de Polítiques Públiques

La inspecció educativa a examen: Estratègies i modalitats d'inspecció per a l'èxit educatiu

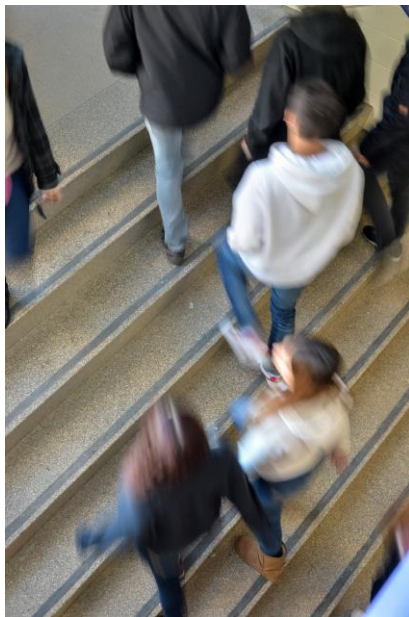

TAULA RODONA

Moderador: Ismael Palacín, Director de la Fundació Jaume Bofill

Participen:

- **Empar Garcia, Inspectora d'Educació i Professora de Pedagogia Aplicada a la UAB.**
- **Rosa Clar, Directora de l'Institut Tordària (Toderà).**
- **Josep Plancheria, Subdirector general de la Inspecció d'Educació del Departament d'Educació.**
- **Xavier Chavarria, Inspector en cap de Barcelona ciutat.**

Què funciona en educació?

Evidències per a la millora educativa

FUNDACIÓ
JAUME
BOFILL

ivàlua

Institut Català d'Avaluació
de Polítiques Públiques

La inspecció educativa a examen: Estratègies i modalitats d'inspecció per a l'èxit educatiu

